

Dispositiu Festes de la Mercè 2022

Protocol d'actuació contra les agressions masclistes

Concerts de l'Avinguda M. Cristina, Platja del Bogatell i Carrer
Martí Franquès

Barcelona Antimasclista

22 de setembre de 2022

Contingut

1. Per què aquest protocol?	3
2. Calendari i horari del servei	3
3. Aspectes clau del Protocol	3
4. La Intervenció en tres espais de concerts de les festes de la Mercè 2022	4
5. Punts de partida	5
6. Les agressions masclistes en espais de festa d'oci nocturn. De què parlem?	6
7. Agents responsables de l'aplicació del protocol i funcions	7
8. Actuacions davant les agressions masclistes	8
9. Funcions específiques segons rols professionals	10
9.1. Personal del Punt fixe	10
9.2. Parella itinerant	10
9.3. Coordinador/a del servei	11
10. Pautes d'actuació per a l'equip	11
10.1. Pauta d'actuació pel personal del punt fixe	12
10.2. Pauta d'actuació per a les parelles itinerants	12
11. Sobre les punxades	15
12. Sobre la vulnerabilitat química	15
13. Sobre la denúncia	16
13.1.-Si la persona VOL interposar una denúncia:	16
13.2. Si la persona NO SAP o NO VOL posar una denúncia	16
14. Detecció per part d'altres operatius	17
15- Assistència en l'àmbit de la salut	17
16. Suport al Dispositiu	18
17. Situacions susceptibles d'intervenció del CUESB	18
18. Campanya : "PROU VIOLENCIA SEXUAL. ET QUEDA CLAR?"	18
19. Contribucions a l'elaboració del Protocol	19
20. Bibliografia consultada	19
ANNEXOS	21
ANNEX 1: Mapa d'ubicació dels punts fixes i itineraris segurs als espais de concerts	22
ANNEX 2: Díptics informatius	26

ANNEX 3: Els 8 punts que has de saber davant d'una agressió sexual.	28
ANNEX 4: Festes lliures de violències sexual.....	29
ANNEX 5: Conductes constitutives d'infracció administrativa.....	31
ANNEX 6: Memòria i indicadors	32
ANNEX 7: Document operatiu davant les punxades en espais d'oci.....	33

1. Per què aquest protocol?

Aquest document descriu les pautes d'actuació a seguir per part de les professionals que presten el servei de sensibilització, prevenció i atenció de les violències masclistes i LGTBfòbiques en el context de les festes de la Mercè a tres espais públics de concerts de **l'Avinguda M. Cristina, la Platja del Bogatell i el carrer Martí Franquès**.

El servei està compostat per **parelles itinerants** i un **punt fixe** per a cada zona. En total 20 professionals distribuïdes en els tres espais, per tal d'intervenir des de la prevenció i l'atenció amb la població, majoritàriament jove, que es desplaça a aquests espais de concerts.

Pel disseny del dispositiu i del protocol s'han recollit les experiències de la ciutat de Barcelona ciutat (Poble Sec, Gràcia, la Mercè, etc.), i d'altres com Pamplona i l'Elorrio. També es recullen les experiències d'aquest mateix dispositiu dels anys 2017, 2018, 2019 i 2021.

L'actual protocol es nodreix també dels **Dispositius diürn -Punt lila Bogatell-** i **nocturn -Punt lila Somorrostro-** de les platges de Barcelona, desenvolupat aquest mateix estiu 2022 al **Front Marítim** de Barcelona pel Departament de Prevenció de les violències masclistes i la Direcció de Platges amb la col·laboració de la Guàrdia Urbana de Barcelona.

2. Calendari i horari del servei

- **Punt lila Avda. M. Cristina, amb 12 professionals:**
Nits del 23, 24 i 25 de setembre en horari de 22.30 pm a 04:00 am (del dia següent).
- **Punt lila Platja del Bogatell, amb 8 professionals:**
Nits del 23 i 24 de setembre de 22.30 pm. a 04.00 am.(del dia següent).
- **Punt lila Carrer Martí Franquès, amb 8 professionals:**
Nit del 25 de setembre de 22:30 pm. a 04:00 am. (del dia següent).

La distribució de professionals pot requerir, durant el decurs de la nit, el trasllat entre els diferents dispositius d'acord amb l'afluència de públic.

3. Aspectes clau del Protocol

El protocol parteix de **sis aspectes clau** que convé remarcar i que situen la intervenció:

1. **L'esperit de la intervenció és comunitari.** En aquest sentit la idea és poder anar avançant per a què totes les persones que componen la comunitat i la ciutadania puguin assumir un compromís i implicació activa en una tasca que és responsabilitat de tothom, visibilitzar i acabar amb les agressions masclistes.
2. **Entenem que "l'empoderament" és l'objectiu transversal.** La idea és crear i proporcionar en els contextos de festa i d'oci nocturn, espais de seguretat i confiança on, en el cas de produir-se una agressió sexista, les persones afectades es sentin amb prou suport i confiança per actuar per elles mateixes.

3. **Les intervencions plantejades parteixen del diàleg i de la solució pacífica de la situació.** No es vol tenir una situació més complicada que la que ja es tenia. L'actitud i el llenguatge utilitzat per les persones participants són importants per evitar i trencar l'escalada de la violència. És una situació de confrontació directa i hem de ser conscients de les nostres capacitats i limitacions.
4. Les persones que entenen per les seva educació o creença que viuen en un **sistema patriarcal**, consideren que les dones ocupen posicions de subordinació, submissió i opressió en relació als homes i aquests ocupen una posició de poder i de dominació sobre les dones. Les agressions masclistes tenen la base en aquestes relacions jeràrquiques de poder. Des d'aquesta lògica, els homes tenen atorgats uns drets sobre les dones, que els situen en una posició de superioritat. Els homes que consideren que viuen en aquesta societat patriarcal per tant poden creure's amb el dret a exercir un poder des d'una òptica masclista.
5. **El mateix sistema heteropatriarcal també posiciona en un nivell de subordinació i d'opressió a les persones que tenen una orientació sexual diferent a l'heterosexual**, què és la que legitima el sistema. Així, per les pròpies raons de la violència heteropatriarcal, lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i qualsevol persona amb adscripcions de gènere no normatives, pateixen aquestes violències.
6. **El context de festa és un lloc on es poden produir un determinat tipus d'agressions masclistes i cal detectar-les i actuar-hi.** Però també és un lloc que ha de permetre una presa de consciència individual i comunitària contra aquestes situacions.

4. La Intervenció en tres espais de concerts de les festes de la Mercè 2022

El servei consisteix en un punt d'atenció i informació (carpa) a la que se suma un espai proper amb una zona específica –diferent per a cada espai de concert, per acollir de forma reservada a persones en cas necessari-, i parelles itinerants, amb l'objectiu de:

- Fer la **prospecció de la zona** des d'una perspectiva feminista i de seguretat, reportant la informació per a la seva millora i esmena.
- **Realitzar tasques de sensibilització** en relació a les agressions masclistes durant els concerts multitudinaris, posant a disposició documentació informativa en format paper (díptics) en diferents idiomes (català, castellà i anglès) i material de marxandatge. En cada un dels espais es disposa d'un **carret mòbil** amb material divulgatiu.
- **Detectar, intervenir i activar el protocol** establert en cas de trobar-se amb alguna agressió masclista,
 - coordinant-se amb la carpa (Punt fixe) i activar el 112.
 - coordinant en cada situació d'acord amb les especificacions detallades més endavant.

La intervenció es desenvoluparà a les zones de concerts de tres espais públics: **l'Avinguda M. Cristina, la Platja del Bogatell i el carrer Martí Franquès**. La intervenció global consistirà en **aplicar el protocol**, que la Direcció de Feminismes i LGTBI donarà a conèixer a:

- **Els cossos policials** (CME i GUB) a través de les persones referents del Grup Motor del Circuit Barcelona contra la violència masclista per a què ho traslladin als cossos que intervenen a les mateixes zones i per conèixer si existeixen dinàmiques a tenir en compte per part del servei.
- **El districte de la ciutat on es desenvoluparà aquestes activitats (St. Martí, Les Corts i Sants Montjuïc)** a través de la tècnica referent de Feminismes del territori.
- **La Secretaria tècnica del Circuit Barcelona contra la violència masclista** per que en facin difusió.
- **Consorti Sanitari de Barcelona** per a la coordinació del SEM, dels CUAP i dels hospitals de referència per violències sexuals.
- **El Centre d'Urgències i Emergències Socials de Barcelona (CUESB)** per a la seva activació quan escaigui.
- **El Grup Motor del Circuit Barcelona contra la violència masclista** en el que hi ha la representació de les diferents institucions i serveis
- **Servei d'Atenció Socioeducativa (SAS)** doncs intervenen amb les dones que fan treball sexual en la zona, si bé enguany des de la pandèmia l'equip no surt perquè no hi ha quasi dones.

5. Punts de partida

- **Res justifica una agressió** (ni les drogues, ni l'alcohol, ni el vestuari, ni l'hora, etc.).
- **Una agressió és quan una persona es sent agredida:** cadascú té els seus límits, que són diferents en funció de les vivències de cada persona. No es legítim qüestionar els límits de l'altre.
- Totes i tots **podem ser persones agressores:** qualsevol persona pot traspasar els límits d'una altra persona ja que aquests són subjectius. És el que cadascú sent. Hem de recordar que ens socialitzem en un sistema patriarcal.
- **Una agressió és un abús de poder** d'una persona sobre una altra: no és un malentès, ni un conflicte.
- Les persones agredides no són "víctimes passives". Quan intervenim davant una agressió, hem d'actuar sempre amb el consentiment de la persona agredida, **respectant la seva decisió personal**, tot i tenint en compte la seva situació i l'estat físic i emocional en el que es troba la persona que ha patit l'agressió, assessorant-la de la millor manera possible.

Recordem el per què d'aquest protocol

- Perquè volem tenir uns espais de festa i oci lliures d'agressions masclistes i no discriminatòries.
- Perquè volem avançar per aconseguir espais de festa i oci igualitaris, contribuint en la creació d'espais on ens puguem relacionar de manera lliure i consentida.
- Perquè és important poder gaudir de les festes i de l'oci nocturn sense por, on les persones es puguin sentir segures i amb confiança per donar una resposta davant les agressions masclistes.
- Perquè és responsabilitat de totes i tots.

6. Les agressions masclistes en espais de festa d'oci nocturn. De què parlem?

a. Violència sexual i agressions masclistes

El Comitè per a l'Eliminació de la Discriminació Contra la Dona (en anglès CEDAW) recull que la **violència sexual** suposa una **violació dels drets humans** a la llibertat, la integritat física i psíquica, el dret a no patir tracte cruel o degradant o el dret al més alt nivell de salut, entre altres.

L'Organització Mundial de la Salut (OMS, 2011) defineix la **violència sexual** com “tot acte sexual, la temptativa de consumir un acte sexual, els comentaris o insinuacions sexuals no desitjats, o les accions per comercialitzar o utilitzar de qualsevol altra manera la sexualitat d'una persona mitjançant la coacció per part d'una altra persona, independentment de la relació d'aquesta amb la víctima, en qualsevol àmbit, inclosos la llar i el lloc de treball”.

L'OMS també recull que “la violència sexual inclou actes que van des de l'**assetjament verbal** a la **penetració forçada** i una varietat de tipus de **coacció**, des de la pressió social i la intimidació per la força física” (OMS, 2013).

Per una altra banda, la Llei del dret de les dones a eradicar la violència masclista (Llei 5/2008, de 24 d'abril) fa la distinció entre assetjament sexual i agressió sexual:

- **Assetjament sexual:** el constitueix qualsevol **comportament verbal, no verbal o físic** no desitjat d'índole sexual que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una dona o de crear-li un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.
- **Agressions sexuals:** consisteixen en l'**ús de la violència física i sexual** exercida contra les dones i les menors d'edat que està determinada per l'**ús premeditat del sexe** com a arma per a **demostrar poder i abusar-ne**.

Nosaltres ens posicionem i treballem des del concepte *contínuum de violència sexual* contra de les dones. En aquest contínuum de la violència sexual, hi ha un progressió **des de la desvalorització fins a l'agressió sexual**. La desvalorització sexual inclou comentaris i conductes sexistes (acudits, gestos, mirades) i conductes de seducció fora de lloc o ofensives, proposicions, peticions de sortir repetitives. (Bosch y Ferrer, 2000:70).

En aquest protocol també volem citar i posicionar-nos al costat de la *Llei per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgèneres i intersexuals per eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia* (11/2014) que garanteix **el dret a la igualtat i a la no-discriminació per motius d'orientació sexual i identitat o expressió de gènere**, en facilita la participació i representació en tots els àmbits de la vida social, promou la supressió d'estereotips que afecten la imatge de les persones LGTBI i assegura que a Catalunya es pugui viure la diversitat sexual i afectiva en llibertat. En relació als espais públics, organitzadors d'espectacles i activitats recreatives (Art.26, punt 3) la llei recull específicament:

“Els titulars dels establiments i espais oberts al públic i els organitzadors d'espectacles i activitats recreatives estan obligats a impedir-hi l'accés o a expulsar-ne les persones següents, amb l'auxili, si cal, de la força pública:

- a) *Les persones que violentin de paraula o de fet altres persones per raó d'orientació sexual, d'identitat de gènere o d'expressió de gènere.*
- b) *Les persones que duguin i exhibeixin públicament símbols, indumentària o objectes que incitin a la violència, a la discriminació o a l'homofòbia, la bifòbia o la transfòbia".*

Tenint en compte tot l'anterior, en aquest protocol quan parlem **d'agressions masclistes en espais de festa d'oci nocturn**, entenem que aquestes poden ser, entre d'altres, les següents:

- **Assetjament:** Qualsevol actitud sexista, verbal, no verbal o física, no desitjada i que incomodi, violenti o no agradi a la persona qui la pateix. S'hi inclouen: floretes indesitjables ("piropos"), invasió de l'espai, mirades persistents, peticions insistents, persecucions dins o fora de l'espai de festa, insults, burles, intimidació, humiliacions, comentaris ofensius i/o degradants o qualsevol altre comportament hostil, etc. En aquests casos, es parlarà habitualment d'infraccions administratives o molèsties (depenent del cas), feta excepció dels casos greus que puguin ser considerats com a amenaces o coaccions de caràcter delictiu.
- **Agressió física:** Tocaments no consentits amb o sense violència o intimidació, intents d'agressió sexual i les agressions sexuals amb o sense penetració. També s'inclouria, la violència física exercida sobre una persona o grup de persones per motius de gènere, orientació sexual o aspecte físic no heteronormatiu. En aquest casos, estarem davant d'un presumpte delictu, com a norma general.
- Exhibició de **símbols sexistes** ofensius i/o d'imatges ofensives o vexatòries de les dones i de les persones LGTBI.

b. Qui les exerceix?

Com s'ha dit en la introducció, vivim en un sistema on la socialització masculina posiciona als homes heteronormatius en una situació de superioritat. Així doncs, la gran majoria d'agressions es produeixen sobre les dones i identitats de gènere no hegemòniques.

També s'ha de tenir en compte que la persona agressora pot ser qualsevol persona que es trobi en el context de l'espai de festa. Així, es poden reproduir aquestes agressions entre persones conegudes i desconegudes.

7. Agents responsables de l'aplicació del protocol i funcions

a. Parelles itinerants

- Prospecció dels espais des d'una perspectiva de seguretat i feminista abans de l'inici del concert.
- Tasques de sensibilització, informació i assessorament sobre les agressions masclistes en les zones de **l'Avinguda M. Cristina, la Platja del Bogatell i el carrer Martí Franquès**.
- Detectar i intervenir si fos necessari, i sempre, prioritzant la seva pròpia seguretat, davant de situacions d'agressions masclistes.
- En el cas d'agressió, acompanyar a la persona a l'espai de seguretat acordat proporcionant confort a la persona agredida, i informant-la dels recursos disponibles al seu abast.

- Activar urgències en contacte amb el punt lila fixe (112, cossos policials, SEM...). El personal del punt fixe tindrà la qualificació d'**alertant qualificat**.
- Coordinar-se durant la prestació del servei amb la seva Coordinadora i amb altres actors que intervenen durant els concerts a la zona.
- Les parelles itinerants disposaran d'un telèfon mòbil per comunicar-se amb el punt lila fixe.

b. Personal del punt fixe

- Donar informació, assessorament i fer sensibilització en relació a les agressions masclistes.
- En el cas d'agressió, proporcionar un espai de seguretat i confort a la persona agredida i informar-la dels recursos disponibles al seu abast.
- En els casos greus s'activarà el 112 (CECOR, Centre de comandament avançat). El personal del punt fixe tindrà la qualificació d'**alertant qualificat**.
- Activar CUESB si fos necessari.
- Centralitzar totes les intervencions realitzades durant la nit (per part del punt fixe i per les parelles itinerants).
- Al final de la nit es traspasarà la informació més rellevant de la nit (xifres de sensibilitzacions, assessoraments i intervencions) als agents responsables de La Mercè. Si s'escau, es donaran els detalls necessaris de les intervencions, però el gruix d'informació anirà inclosa a l'informe final.
- Traslladar via missatgeria instantània la informació del desenvolupament del dispositiu en acabar cada nit el servei, traspassant les dades quantitatives i qualitatives rellevants de funcionament posant l'èmfasi en els casos atesos i les activacions del 112.
- Avisar de la finalització del servei.

c. Coordinadora del punt lila

- Centralitzar totes les intervencions realitzades durant la nit (per part les parelles itinerants i punt fixe).
- La coordinadora del punt lila es posarà en contacte amb la persona referent de cada espai quan s'iniciï i finalitzi servei.
- Coordinació amb el responsable de l'ICUB:
 - al Centre de Comandament Avançat CCA a **Bogatell i Martí i Franquès**: contacte Ascensi Mir Ulldemolins (660026707).
 - CECOR (carrer Lleida) **M. Cristina**. Contacte: Jofre Toledano / Oriol González (tel. 639670445).
- Addicionalment recollir algunes dades demogràfiques i en relació a situacions de violència masclista si s'escau (de caràcter anònim) a les persones que s'apropin.

L'equip elaborarà la memòria seguint les indicacions donades per l'Ajuntament de Barcelona.

8. Actuacions davant les agressions masclistes

Com a part d'aquest Protocol i del servei (dispositiu), l'Ajuntament de Barcelona **pretén informar i sensibilitzar** en relació a les agressions masclistes als espais de **l'Avinguda M. Cristina, la Platja del Bogatell i el carrer Martí Franquès** i els voltants on es realitzaran els concerts, diferenciant de quina zona prové la informació.

En relació a això, el servei compta amb parelles itinerants a cada zona que repartiran **díptics informatius i sensibilitzadors en diversos idiomes**, així com **material de marxandatge**. Aquesta actuació també pretén produir un efecte dissuasiu front a les agressions masclistes.

D'altra banda, a la finalització de cada nit **la persona coordinadora dels traslladarà la informació** general del servei, diferenciant les dades segons la ubicació dels concerts, els casos atesos i l'activació del 112 a les persones responsables de Coordinació de l'Ajuntament: Responsable de l'ICUB al CECOR i Feminismes i LGTBI, fent la descripció d'aquests casos. Per major agilitat en la tramesa d'aquestes comunicacions es crearà el grup de missatgeria instantània, descrit a l'apartat anterior.

El Dispositiu desenvolupa tres processos diferenciats d'actuació segons sigui la situació plantejada:

- **Sensibilització:** Són les accions encaminades a donar a conèixer la campanya, explicar quin és l'objecte del dispositiu i la tasca que es realitza. Es tracta de donar visibilitat i sensibilitzar davant de les manifestacions que hi pugui haver de les violències masclistes i sexuals que ens podem trobar a l'espai públic i d'oci. També van orientades a proporcionar la informació dels recursos en aquest àmbit, i donar informació sobre altres manifestacions de les violències masclistes si les persones pregunten.
- **Assessorament:** és l'actuació que es duu a terme quan la/les persones reporten una situació de Violència Masclista o Violència Sexual que s'ha donat **en el passat** (a l'àmbit de l'oci nocturn o qualsevol altre àmbit). En aquest cas es fa una escolta activa i es proporciona informació sobre recursos si s'escau (de vegades són situacions que ja estan resoltes, que la persona ja ha superat la violència masclista viscuda, o que estan en processos judicials i/o psicològics en l'actualitat). L'assessorament pot ser adreçada a la persona mateixa que ho explica o per les situacions d'algué del seu entorn a qui no saben com ajudar i acompanyar davant la situació de violència masclista.
- **Intervenció- Derivació:** quan la situació de violència masclista es dona en el moment en que és **operatiu el dispositiu** i es detectada per les persones tècniques que formen part del Dispositiu o per algué que l'hagi avisat i requereix d'alguna actuació del propi Dispositiu o d'activació del 112 si la situació ho requereix. Sovint aquestes actuacions també acaben amb informació a la persona que ha viscut l'agressió sobre recursos i els seus drets.

Davant de les **situacions greus**, sempre es respectarà la decisió de la persona agredida. I se la informarà que es procedirà a activar el 112. Aquesta activació no implica la denúncia per part de la persona agredida. L'equip professional informarà dels recursos i dels drets, i lliurarà en tots els casos el díptic "8 punts què has de saber davant d'una agressió sexual" (ANNEX 3) i el del "Festes lliures d'agressió" (ANNEX 4).

9. Funcions específiques segons rols professionals

9.1. Personal del Punt fixe

- Donar informació, assessorament i fer sensibilització en relació a les agressions masclistes. El punt fixe disposarà de díptics informatius del serveis municipals, material de marxandatge i d'un llistat d'entitats i recursos per atenció a les Violències Masclistes i Agressions LGTBfòbiques.
- En el cas d'agressió l'equip ha de valorar la gravetat de la situació i proporcionar un espai de seguretat i confort a la persona agredida i informar-la dels recursos disponibles al seu abast.

Davant de les **situacions greus**, sempre es respectarà la decisió de la persona agredida. I se la informarà que es procedirà a activar el 112. Aquesta activació no implica la denúncia per part de la persona agredida. L'equip professional informarà dels recursos i dels drets i lliurarà en tots els casos el díptic "8 punts què has de saber davant d'una agressió sexual" (ANNEX 3) i el del "Festes lliures d'agressió" (ANNEX 4)

- En els casos greus activarà el 112 (CECOR, Centre de Comandament Avançat CCA). Com a mínim el personal del punt fixe tindrà la qualificació **d'alertant qualificat**.
- Activar CUESB, si fos necessari.
- Centralitzar totes les intervencions realitzades.
- Coordinar-se durant la prestació del servei amb les parelles itinerants, amb el CECOR, CCA i amb altres actors que estant intervenint a la zona.

El personal del punt fixe disposarà del telèfon mòbil del cap de torn de la GUB, únicament per a consultes i valoracions.¹

9.2. Parella itinerant.

- Fer tasques de sensibilització i informació
- Detectar i intervenir, si fos necessari, davant de situacions d'agressions masclistes i sempre prioritzant la seva pròpia seguretat,
- Activar el 112 quan escaigui segons l'establert al protocol.

Davant de les **situacions greus**, sempre es respectarà la decisió de la persona agredida. I se la informarà que es procedirà a activar el 112. Aquesta activació no implica la denúncia per part de la persona agredida. L'equip professional informarà dels recursos i dels drets i lliurarà en tots els casos el díptic "8 punts què has de saber davant d'una agressió sexual" (ANNEX 3) i el del "Festes lliures d'agressió" (ANNEX 4).

¹ Les activacions de serveis policials i del SEM es faran al telèfon d'emergències 112 en tots els casos. El telèfon del cap de torn de la GUB s'utilitzarà únicament per a fer consultes o valoracions, no per demanar la presència policial ni reaccionar davant d'una incidència urgent. En aquests casos, caldrà contactar sempre amb el 112.

La parella itinerant comunicarà les situacions greus a la persona coordinadora.

- Activar CUESB, si fos necessari.
- Coordinar-se durant la prestació del servei amb el personal del punt fixe i amb altres actors que estant intervenint a la zona.

9.3. Coordinador/a del servei

La persona coordinadora del servei traslladarà la informació de l'activitat desenvolupada durant la nit de treball al finalitzar la jornada.

- Trasl·ladar via missatgeria instantània, a través d'un grup específic creat per a tal finalitat², la informació del desenvolupament del servei amb les dades de sensibilització, assessorament i intervenció- derivació efectuades. Traspasar les dades rellevants de funcionament del servei posant l'èmfasi en la informació dels casos atesos i especialment afegint la informació ampliada dels casos que han requerit l'activació del 112 a les persones responsables de l'Ajuntament.
 - **Durant la nit:** Davant de casos greus, el traspàs d'informació serà **immediat**.
 - **En acabar el servei nocturn:** Trasl·ladar la informació general de l'activitat desenvolupada.
- Elaborar la memòria seguint les indicacions donades per l'Ajuntament de Barcelona (Annex 6)

La persona coordinadora dels Punts liles, estarà localitzable per mitjà de telèfon mòbil, i està inclosa al grup de missatgeria instantània.

10. Pautes d'actuació per a l'equip

En **TOTS els casos** caldrà:

- **Escoltar la persona agredida**, respectar la seva opinió i desitjos, i mantenir la confidencialitat.
- Proporcionar-li, un **espai de seguretat**, acompanyant-la, i buscar, si és possible, una persona de la seva confiança per a fer-li costat en el procés d'atenció.
- **Coordinar-se** i portar a terme totes les accions que siguin necessàries quant a l'activació de recursos sanitaris, CUESB i policials³.
- **Identificar a/els agressors**, sempre que es pugui (descripció, ubicació, intentar mantenir-lo localitzat fins a l'arribada de la patrulla –sempre amb garantia de la pròpia seguretat-).

² El grup de missatgeria està format per: la Direcció de Feminismes i LGTBI, (Departament de Prevenció de les violències masclistes), CECOR, ICUB, tinença de Feminismes i LGTBI, Districtes, GUB, Coordinació dels Punts liles.

³ L'**activació policial** no va lligada necessàriament a la **denúncia** de la persona agredida, però en fets constitutius de delictes, en pot facilitar la recerca dels autors, els indicis i la investigació, en aquells casos en els que es pugui intervenir amb independència de la voluntat de la persona afectada.

- **Valorar/preguntar a la persona agredida si necessita algun altre tipus d'assistència** i informar que té dret a interposar una denúncia⁴, així com d'anar acompanyada d'una advocada (preferiblement experta en violències masclistes).
- Evitar i tallar els rumors.

10.1. Pauta d'actuació pel personal del punt fixe

- Donar informació i fer sensibilització en relació a les agressions masclistes.
- Recollir algunes dades demogràfiques i sobre les situacions de violència masclista a les persones que s'apropin al punt fixe (d'acord amb l'Annex 6). Les dades seran sempre amb caràcter anònim.
- Centralitzar totes les intervencions realitzades per tot l'equip que opera a la zona del concert (parelles itinerants i punt fixe).
- En el cas que arribi una persona que ha viscut una agressió, s'hauran de seguir les mateixes indicacions que per a la parella itinerant, descrites a continuació.

10.2. Pauta d'actuació per a les parelles itinerants

Les parelles itinerants es poden trobar habitualment davant de **tres escenaris provables**:

- **Situació greu delictiva (abús sexual, agressió sexual, amenaces, coaccions...).**
- Situacions menys greus.
 - Seguiment puntual i obscè d'una persona o grup de persones, l'acorralament amb finalitat sexual, fer passar a una persona per una situació humiliant o vergonyosa, comentaris degradants o humiliants que ofenen la dignitat de les dones, (**infracció administrativa**).
 - Molèsties, que no arriben a ser considerades per la llei infraccions (ni penals ni administratives).

Recordatori:

- En qualsevol cas, la intervenció de la parella itinerant s'ha de dirigir específicament i **prioritària a atendre i assessorar la persona agredida**.
- No s'intervindrà en cas que es posi en risc la **integritat de la parella itinerant**. En aquest cas, s'alertarà sempre a la policia a través del 112.
- Si hi ha el més mínim indici que el **conflicte suposa un risc** per a qualsevol component de la parella itinerant, per a persones alienes, per a la persona agredida o bé, si es preveu que pot agreujar-se, cal trucar urgentment per activar el 112.

Especialment donada la dinàmica de la nit, l'equip prestarà especial atenció les situacions més greus.

Davant de la presumpta comissió de violència sexual d'un delictiva (abús sexual, agressió sexual, amenaces, coaccions...).

⁴ Ídem anterior.

En **TOTS** els casos **GREUS** (abús sexual, agressió sexual, amenaces, coaccions...) caldrà:

- **Escoltar la persona agredida**, respectar la seva opinió i els seus desitjos, i mantenir la confidencialitat.
- Proporcionar-li un **espai de seguretat** i buscar, si és possible, una persona de la seva confiança per a acompanyar-la en el procés d'atenció.
- Informar-la i lliurar-li els díptics:
 - Tríptic informatiu "8 punts què has de saber davant d'una agressió sexual" (ANNEX 3).
 - i el "Festes lliures de violència" (ANNEX 4)
- **Coordinar els recursos** i activar el 112 quan escaigui.
- **Traslladar la descripció o identificació de les persones agressores**, sempre que es pugui, i la ubicació d'on han succeït els fets. Dins del possible seria important conèixer on es pot trobar localitzat fins a l'arribada de la patrulla.
- **Valorar/preguntar a la persona agredida si necessita algun altre tipus d'assistència** i informar que té dret a interposar una denúncia⁵ el dia dels fets o en un altre moment, així com d'anar acompanyada d'una advocada (preferiblement experta en violències masclistes).
- **Evitar i tallar els rumors.**

Davant de la comissió d'una infracció penal per una situació greu

- En el cas que, tant la parella itinerant com el personal del punt fix, **observin o tinguin coneixement de la comissió d'un delicte** cal donar avís de manera immediata als cossos policials, trucant al **112**, mentre es dona suport a la persona agredida, si és possible.
- Una vegada al lloc, la patrulla de CME o GUB actuarà d'acord amb els seus Procediments Operatius, valorant les actuacions policials que s'han de dur a terme (detenció, investigació, valoració d'altres mesures cautelars, testimonis...).
- En cas que hi hagi presència de seguretat privada, i la seva intervenció sigui més àgil i immediata, se'ls avisarà perquè facin les primeres mesures de cessació de l'agressió o bé de separació de les parts fins que arribi una patrulla policial.
- Les **funcions** més importants en aquest escenari de la parella itinerant, seran:
 - Assistència a la persona agredida. Se li lliuraran els díptics "Els 8 punts que has de saber davant d'una agressió sexual" (ANNEX 3), i el "Festes lliures de violència" (ANNEX 4)
 - Informar a la persona agredida que es donarà avís als serveis policials.
 - Traspàs de les dades de què disposin a la patrulla de CME o GUB que s'hagi desplaçat al lloc (informació sobre l'agressor: on es troba, si ha fugit, com anava vestit, què han vist, etc.).

En el cas que **la persona agredida vulgui marxar del lloc sense esperar l'arribada de la patrulla**:

- Se la informarà de la conveniència d'esperar l'arribada de la patrulla policial.

⁵ Ídem anterior.

- En tots els casos, s'informarà a la persona que té dret a demanar orientació jurídica, interposar una denúncia i a rebre atenció sanitària.
- Se li lliuraran els díptics:
 - “Els 8 punts que has de saber davant d'una agressió sexual” (ANNEX 3).
 - i el “Festes lliures de violència” (ANNEX 4)
- També se li oferirà informació, si ho desitja, sobre els recursos municipals, públics i d'entitats que intervenen i treballen en el marc de les violències masclistes, les violències sexuals i les agressions LGTBIfòbiques.

També es poden donar altres situacions no considerades greus com són:

- El **seguiment puntual i obscè** d'una persona o grup de persones, l'**acorralament** amb finalitat sexual, fer passar a una persona per una situació humiliant o vergonyosa, comentaris degradants o humiliants que ofenen la dignitat de les dones..., que poden ser **constitutives d'infracció administrativa**⁶. Depenent de la intensitat en què apareguin, podrien arribar a ser considerades delictes.
- Les conductes o les actituds que són més aviat **molèsties**, i que no arriben a ser considerades per la llei infraccions (**ni penals ni administratives**).

Davant de conductes o actituds no delictives (inclou les actituds que es consideren **infraccions administratives** i també altres de més lleus que no es consideren infraccions –sinó, més aviat molèsties-).

- Ens hem d'apropar a la persona agredida i **demanar-li si necessita ajuda** (sempre i quan la situació garanteixi la seguretat de la parella itinerant).
- Si la persona diu que **NO vol cap tipus d'ajuda**, és important respectar la seva decisió. La resposta individual de la persona agredida és totalment lliure, entenem que ha de poder actuar com vulgui davant d'una agressió no delictiva. Si tenim qualsevol dubte quant a si la situació és o no delictiva, es fa la consulta (trucant a GUB).
- Si diu que **SÍ vol la nostra ajuda**:
 - i. Preservar i atendre la persona agredida **sense que se senti exclosa de l'espai de lleure**, sempre que no comprometi la seva seguretat. Sempre que sigui possible, li hem de proporcionar un **espai de seguretat i apartar-la de l'agressor**.
 - ii. En cas que l'agressor mantingui una **actitud violenta respecte a la persona agredida o la parella itinerant** caldrà buscar suport immediat en serveis policials, comunicant-se per activar el 112.

⁶ Veure ANNEX 5: conductes de constitutives d'infracció administrativa.

- iii. Caldrà **informar a la persona assetjada que té dret** a interposar una denúncia administrativa (en cas que el supòsit estigui inclòs en les infraccions administratives existents).
- iv. **Si la persona vol efectuar una denúncia administrativa**, se li oferirà l'assessorament jurídic i acompanyament psicològic que li pugui prestar el PIAD (veure annex 2) sobre aquest procés. Si vol fer la denúncia administrativa, s'haurà de requerir la intervenció dels cossos policials per a la seva tramitació (posar-se en contacte amb el punt fixe per tal d'activar CME o GUB trucant al 112)⁷. Per més informació de les conductes de constitutives d'infracció administrativa veure ANNEX 5. La patrulla policial que tramitarà la denúncia informará de les necessitats específiques en cada cas concret.
- v. Si aquesta persona necessita suport emocional i/o estar-se en un espai més tranquil o vol informació sobre **entitats i recursos** existents, l'acompanyarem a un punt on se li pugui prestar aquest suport (punt fixe...).

11. Sobre les punxades

Es tracta d'un fet minoritari però real, que ha propiciat un estat d'alarma social, i al que cal estar atent.

Si alguna persona manifesta haver sentit una punxada i/o presenta una simptomatologia compatible amb la inoculació d'alguna substància química (mareig, malestar ...) procedirem de la mateixa manera que si es tractés d'una **situació greu** proporcionant-li un espai segur per atendre-la.

- Es seguirà la mateixa pauta d'actuació que en cas de **situació greu (veure apartat 15)**
- En aquest cas és important l'agilitat en la intervenció i la resposta (activació de recursos).
- **En cap cas deixar-la sola**, sent proactiu per trobar familiars o amistats, o en el seu cas activar el CUESB.
- Si la persona pot anar per mitjans propis a l'hospital, cal que ho faci **acompanyada** i en el **menor temps possible**.

12. Sobre la vulnerabilitat química

En el context de festes és molt freqüent el consum d'alcohol i altres substàncies, que afecten la capacitat de consciència de les persones.

Aquestes situacions incrementen la vulnerabilitat, ja que la persona no es troba en condicions d'atorgar un consentiment vàlid.

⁷ Si es tracta d'un comportament d'assetjament sexual es pot denunciar i sancionar com a infracció administrativa lleu prevista a l'article 37.5 de la Llei orgànica 4/2015, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana. L'art. 37.5 recull com a infracció "la realització o incitació a la realització d'actes que atemptin contra la llibertat i la indemnitat sexual, o l'execució d'actes d'exhibició obscena, quan no constitueixin infracció penal". De conformitat amb l'art. 39 del mateix text legal, la sanció que es pot imposar per aquestes conductes és una multa d'entre 100 i 600 euros.

Davant de la detecció d'una situació d'interacció que podria ser abusiva amb una persona que ha consumit massa alcohol o drogues és important valorar el grau de consciència. Per això hem de demanar si està bé o necessita ajuda.

- a) Si **no té una falta molt greu de consciència** i ens diu que **està incòmode** per l'actitud insistent o assetjadora d'una altra persona, li oferirem suport per a connectar-la o buscar les amistats o familiars. Si les seves amistats o familiars no es localitzen, se li oferirà fer una trucada telefònica o acompanyament a un lloc segur on pugui estar tranquil·la i es pugui recuperar. Si és necessari es comunicarà al punt fixe per a valorar contacte amb el CUESB.
- b) Si **l'afectació de consciència és greu**, cal assegurar que en cap cas es quedi sola. Cal confirmar que queda acompanyada per familiars o amistats de confiança. Si això no és possible o segur, li prestarem acompanyament professional, i un lloc segur mentre es recupera. Aquestes situacions **sempre es comunicaran al punt fixe**.

13. Sobre la denúncia

Cal tenir present que l'activació policial no va lligada necessàriament a la denuncia de la persona agredida, però en fets constitutius de delictes, en pot facilitar la recerca dels autors, els indicis i la investigació, en aquells casos en els que es pugui intervenir amb independència de la voluntat de la persona afectada.

13.1.-Si la persona VOL interposar una denúncia:

- Informar de la conveniència d'esperar l'arribada de la patrulla policial al lloc o, en cas que ho refusi, adreçar a la persona a l'Oficina d'Atenció al Ciutadà (OAC) o als GAV (Grups d'Atenció a la Víctima) del CME.
- Informar que hi ha una oficina conjunta de CME i GUB al Pg. Sant de Borbó, 32 on també es poden adreçar per interposar una denúncia.
 - La GUB ofereix servei les 24 hores, durant el temps de vigència del present Protocol (fins el 2 d'octubre).
 - El CME té un horari presencial de 7.30h a 22h. Les nits no estan cobertes.
- Informar a la persona que, en el moment d'interposar la denúncia, té dret d'anar acompanyada d'una advocada (preferiblement experta en violències masclistes), que se li pot gestionar des de les dependències policials.
- En el cas de ser una agressió homòfoba, informar de l'Oficina per la No Discriminació LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona (tel. 93 413 20 00 / 93 304 24 21).

13.2. Si la persona NO SAP o NO VOL posar una denúncia

- Informar de la conveniència d'esperar l'arribada de la patrulla policial al lloc.
- Escoltar amb respecte, mostrar empatia i proporcionar-li el suport que necessiti. Esbrinar amb quin recolzament i suport compta, si alguna persona més coneix l'agressió i en la mesura del possible, intentar que no marxi sola (trucar a amic/ga, familiar, etc.).
- Donar-li informació sobre els serveis que intervenen i treballen en el marc de les violències masclistes, les violències sexuals i les agressions LGTBIfòbiques. (ANNEX 2)

14. Detecció per part d'altres operatius.

Atès que hi ha altres operadors a la zona (GUB,...) es pot detectar alguna situació d'assetjament o violència sexual que requereixi l'atenció de l'equip del Punt lila.

En aquest cas es contactarà a la persona coordinadora del Punt lila per a gestionar l'atenció que li pot oferir l'equip en un espai privat. No obstant, si es requereix, les components de l'equip es podran desplaçar a la zona on es trobi la persona agredida per donar suport *in situ*.

A aquest efecte, el telèfon de la persona coordinadora de l'equip forma part de la relació de telèfons de contacte del Dispositiu; i es traslladarà als diferents operadors que intervenen a la zona.

15- Assistència en l'àmbit de la salut

En cas de tenir coneixement de qualsevol acte contra la llibertat sexual de les persones és necessari:

- Acompanyar i donar suport a la persona.
- Prioritzar l'assistència a l'hospital de referència on es realitzarà una atenció integral.
- Comissionar immediatament els cossos policials trucant al 112 (com en qualsevol altre delictes).
- En cas d'haver estat víctima d'una agressió sexual és prioritària l'atenció i l'avaluació de la seva salut en els centres hospitalaris de referència que disposen d'un protocol integral específic .
- S'informarà a la persona agredida de l'atenció sanitària que rebrà. En cas de ser menor de 18 anys s'informarà que des de l'hospital faran un comunicat judicial i posteriorment la Fiscalia contactarà amb els pares o tutors legals.
- Al centre hospitalari s'activarà el protocol d'atenció a les agressions sexuals, que comporta l'activació del protocol consistent en un examen mèdic, proves d'ITS, anticoncepció d'urgència (AU). I si calgués, valoraran medicació profilàctica per malalties de transmissió sexual; així com l'atenció i valoració de l'estat i resposta emocional. Es comunicarà al jutjat per la possibilitat de recollir proves, per facilitar-les en cas de voler denunciar ara o més endavant, realitzar una exploració conjunta amb medicina forense i presentaran un informe de lesions al jutjat. Se li oferirà seguiment de les possibles seqüeles psíquiques, infeccioses o medicoquirúrgiques.

HOSPITALS DE REFERÈNCIA EN CAS D'AGRESSIÓ SEXUAL:

- Per a majors de 16 anys: Servei d'Urgències de l'Hospital Clínic
 - Per a menors de 16 anys: Servei d'Urgències Hospital Vall Hebron
-
- Lliurar-li els díptics:
 - **"Festes lliures de violències sexual"** de pautes sobre agressions sexuals amb penetració en què, entre d'altres, s'informa que si ha hagut una agressió sexual amb penetració (de penis, dits o objectes), si s'ha canviat de roba i/o s'ha rentat podrien desaparèixer algunes proves. Si ha estat una violació bucal, si es renta les dents, beu o menja també es podrien esborrar algunes proves. El díptic està en català, castellà i anglès (ANNEX 4).

- “Els 8 punts que has de saber davant d’una agressió sexual” (ANNEX 3)

16. Suport al Dispositiu

Per donar suport al Dispositiu i facilitar la col·laboració i coordinació amb la GUB es compta amb les següents mesures addicionals:

- La GUB informará a l'ICUB i a la Direcció de Feminismes i LGTBI (DF) així com la resta d'operadors que treballen a la zona dels **Itineraris segurs** i les seves característiques, per tal que les parelles itinerants puguin donar indicacions de recorreguts recomanats per a les persones que requereixin atenció.
- La GUB incorporará el telèfon de referència del servei al personal del dispositiu, i la seva coordinadora com a "**Alertant Qualificat del 112**", per a que tingui prioritat en l'atenció telefònica.
- La GUB contactarà a l'inici i finalització del servei de les parelles itinerants (obertura i finalització). Es facilitarà a les parelles itinerants el telèfon mòbil del cap de torn dels Districtes on s'intervingui únicament per a consultes i valoracions.⁸

17. Situacions susceptibles d'intervenció del CUESB

El servei podrà demanar la intervenció del Centre d'Urgències i Emergències Socials de Barcelona (CUESB) sempre i quan:

- La persona no tingui suport propi ni manera de contactar amb qui li pugui prestar.
- Podria estar en situació de risc si no rep una atenció.
- Situacions de discriminació que precisen una atenció urgent psicosocial.

Si estan sota els efectes de l'alcohol, s'ha de valorar si hi ha criteris per activar el 112 o si aquest ha intervingut sense conseqüències per anar a un hospital.

Si s'identifica que **la persona no compta amb suports d'amistats** i es troba en una situació vulnerable (pèrdua de mòbil, documentació, contactes...) i de risc, tot i que l'exploració s'haurà de fer quan els efectes de l'alcohol hagin passat, es poden activar el CUESB d'urgència per valorar la situació i possible activació de recursos. (900703030)

18. Campanya : "PROU VIOLÈNCIA SEXUAL. ET QUEDA CLAR?"

Als concerts de la Mercè de la nit del 25 de setembre al carrer Martí Franquès, es portarà a terme una campanya de sensibilització i posicionament adreçada al públic assistent i societat en general posant èmfasi en el públic jove.

⁸ Les activacions de serveis policials i del SEM es faran al telèfon d'emergències 112 en tots els casos. El telèfon del cap de torn de la GUB s'utilitzarà únicament per a fer consultes o valoracions, no per demanar la presència policial ni reaccionar davant d'una incidència urgent. En aquests casos, caldrà contactar sempre amb el 112.

La campanya impulsada per l'Hospital Clínic i amb la participació i la difusió de la cadena SER, posarà en marxa accions de comunicació adreçades especialment a les persones agressores.

El claim de la campanya serà: "PROU VIOLÈNCIA SEXUAL. ET QUEDA CLAR?" i comptarà amb personal voluntari que es desplaçarà de forma itinerant mentre durin els concerts per difondre i donar informació sobre la campanya i posant el Tatoo a qui vulgui, tot animant a compartir-la en XXSS.

La campanya porta a terme les següents accions:

- **Falques publicitàries** a les emissores de Cadena Ser Barcelona: "30 anys atenent violència sexual a l'Hospital Clínic de Barcelona i no és per felicitar-nos. Si la relació no és consentida és un delictes i tu ets un agressor. Et queda clar?".
- Precampanya adreçada als professionals de Clínic perquè coneguin la campanya i se sumin a fer difusió.
- **Mural grafiti** el dia del concert, en directe i retransmès a les pantalles gegants.
- **Tatuatge temporal** amb la imatge i claim de la campanya. El dia del concert, voluntaris del Clínic s'ocuparan de col·locar-lo gratuïtament a tots els assistents que ho vulguin.
- Campanya de **difusió a les xarxes socials** a través del *hashtag* #etquedaclar (llançament amb influencers).

El/la coordinador/a del voluntariat es posarà en contacte a l'inici de l'obertura amb el punt lila, aportant un **roll up** explicatiu de la campanya "Et queda clar?", així com un **QR** que redirigirà a la WEB per obtenir més informació. Les persones voluntàries aniran identificades amb samarretes amb la imatge de la campanya.

19. Contribucions a l'elaboració del Protocol

- Departament de prevenció de les violències masclistes. Direcció de feminismes i LGTBI
- ICUB
- Circuit Barcelona contra la violència masclista
 - CUESB
 - Guàrdia Urbana de Barcelona
 - Consorci sanitari de Barcelona
- Mossos d'Esquadra.
- CJAS

20. Bibliografia consultada

ASSEMBLEA DE BARRI DE POBLE SEC ET AL. *Protocol d'actuació contra les agressions sexistes*. Festes Majors del Poble Sec. Juliol 2015.

ASSEMBLEA DE DONES FEMINISTES DE GRÀCIA. *Protocol contra agressions sexistes*. Festes de Gràcia. 2015.

AYUNTAMIENTO DE ELORRIO. *Directrices ante las agresiones sexistas en fiestas*. Fiestas de Elorrio. Bizkaia.

DEPARTAMENT DE SALUT. Protocol per a l'abordatge de la violència masclista. Pla estratègic d'ordenació de serveis de l'atenció a la salut a Catalunya. Document operatiu de violència sexual. Departament de Salut, 1a. ed., desembre 2010.

LLEI NÚM.251/VIII. Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya. Llei5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista. Barcelona. 28 d'abril, 2008.

LLEI 11/2014 per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia. Barcelona. 17 octubre, 2014.

ORGANITZACIÓ MUNDIAL DE LA SALUT. Violencia contra la mujer: violencia de pareja y violencia sexual contra la mujer. Nota descriptiva N°. 239. Actualització setembre de 2011. Ginebra, Organización Mundial de la Salud, 2011. 3.

PINEDA, MONTSE; TOLEDO, PATSILI. L'abordatge de les violències sexuals a Catalunya: marc conceptual sobre les violències sexuals. Violències sexuals: un marc conceptual teòric i ètic. Bellaterra. Barcelona, 2016.

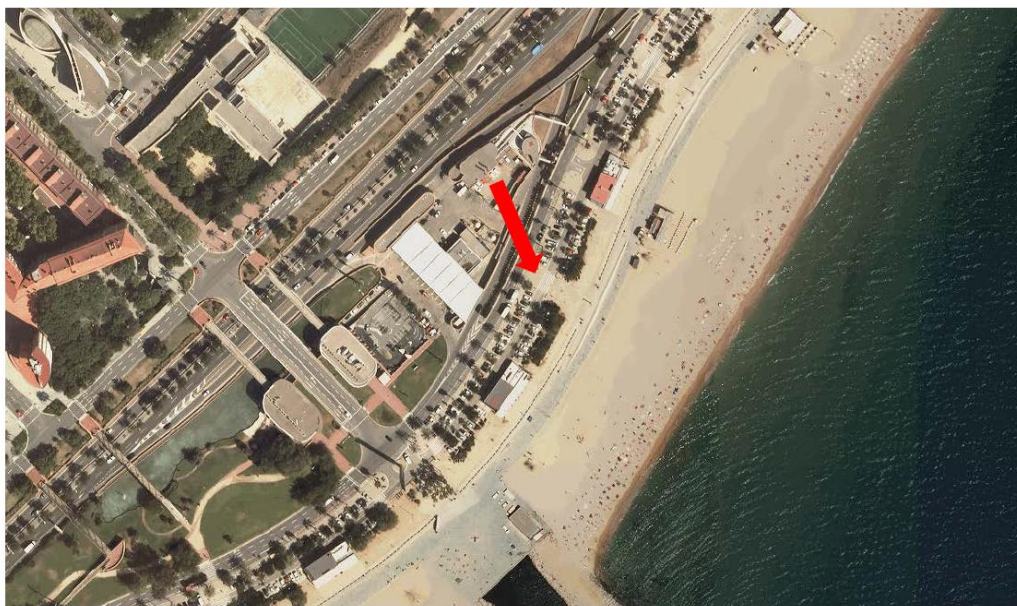

ANNEXOS

ANNEX 1: Mapa d'ubicació dels punts fixes i itineraris segurs als espais de concerts

Ubicació del punt lila fix de cada zona de concerts.

MERCÈ '22 – PUNT LILA BOGATELL

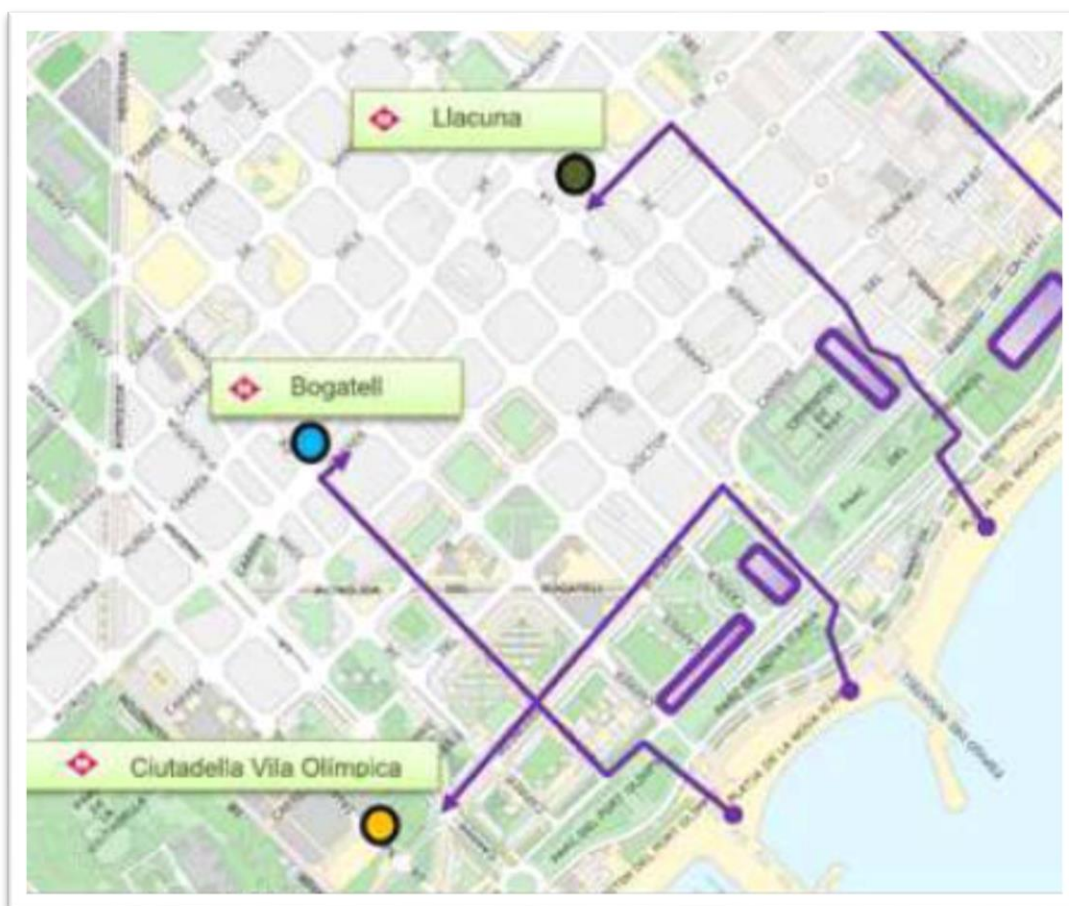
MERCÈ '22 – PUNT LILA Mª CRISTINA

ITINERARI SEGUR DE BOGATELL (Sant Martí)

Hi hauran 2 patrulles que cobriran 3 estacions de Metro de Vila Olímpica, Bogatell i Llacuna, des de les 22h fins les 06h del matí (23 i 24 de setembre)

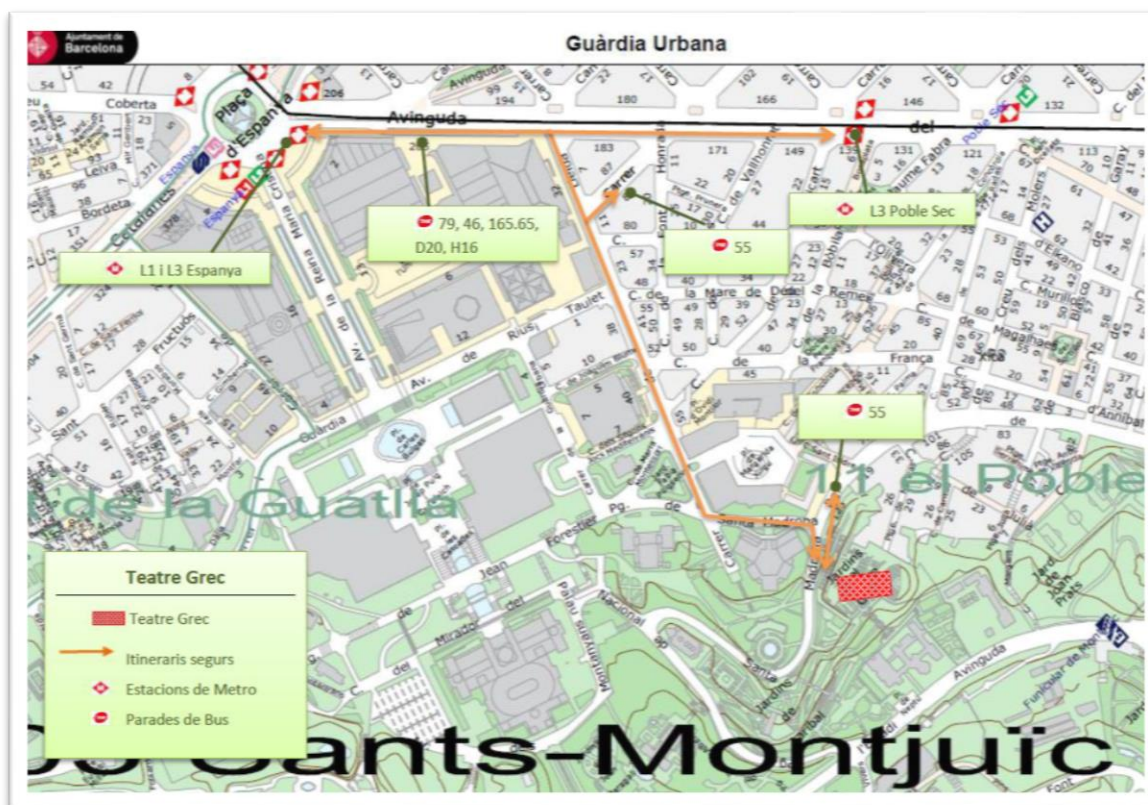
Cap de torn GUB: 667758978

ITINERARI SEGUR AVDA. MARIA CRISTINA (Sants Montjuïc)

Hi hauran 2 patrulles que cobriran 5 estacions de Metro i Bus, des de les 22h fins les 06h del matí (23, 24, i 25 de setembre)

Cap de torn GUB: 660516120

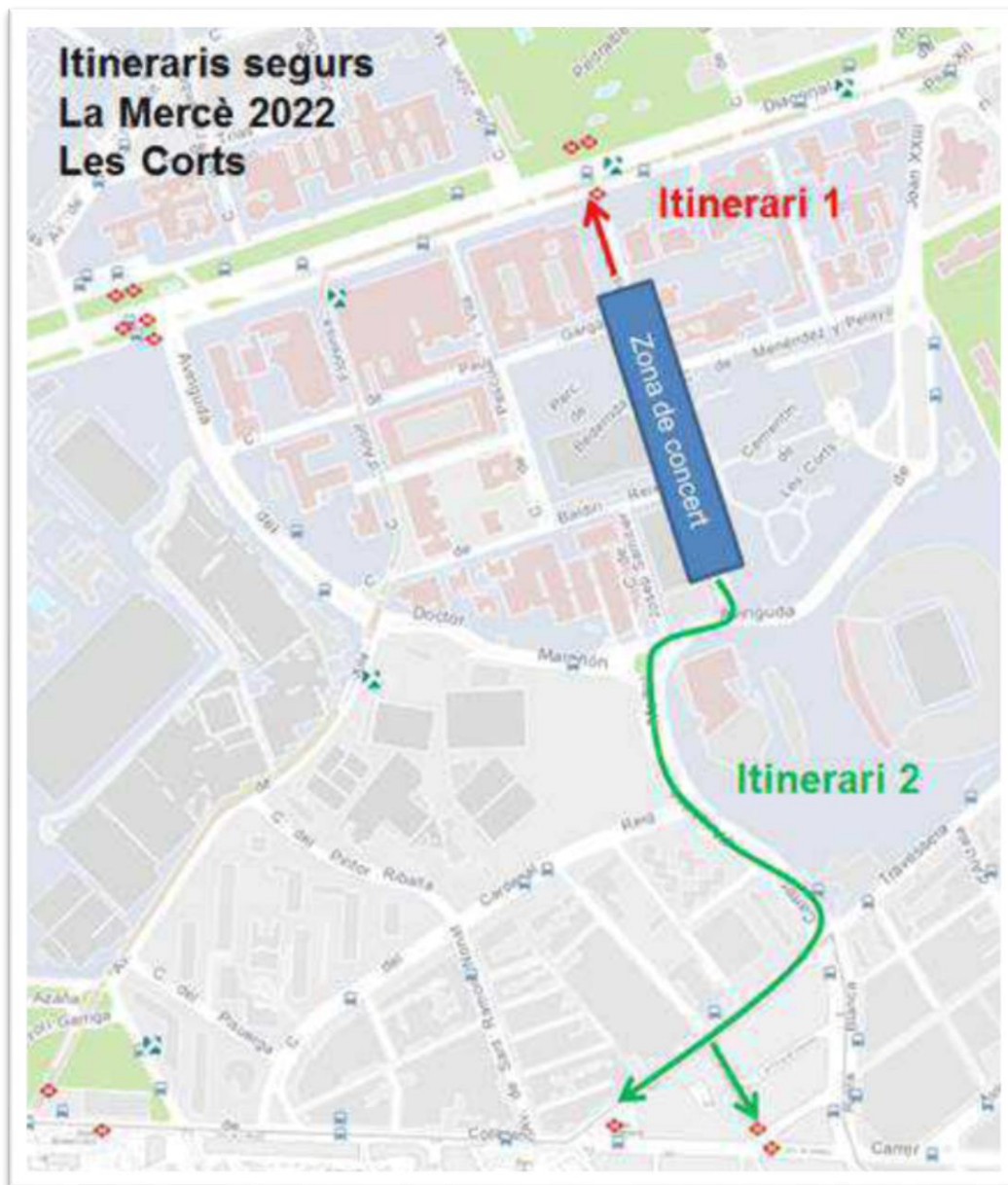

ITINERARI SEGUR C/ MARTÍ FRANQUÈS (Les corts)

Hi haurà 1 patrulla que cobrirà les 4 estacions de Metro, des de les 22h fins les 06h del matí (25 de setembre)

Cap de torn GUB: 660516120

ANNEX 2: Díptics informatius

BCNantimasclista

No hi ha excuses que justifiquin cap agressió masclista.

És responsabilitat de tots i totes visibilitzar aquestes agressions, tant físiques com verbals, així com les discriminacions per motius de gènere, identitat o orientació sexual.

Els comentaris ofensius o degradants, els insults, les persecucions, els tocaments no consentits, els intents de violació o violacions... són agressions intolerables que cal erradicar amb la implicació de tothom.

**Si ho veus, no callis,
ACTUA**

Si has viscut alguna agressió i necessites suport, pots contactar amb:

112

TELÈFON D'EMERGÈNCIES

Atenció 24 hores, 365 dies:

En català, castellà, anglès, francès i alemany.

900 900 120

CONTRA LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

Atenció 24 hores, 365 dies l'any,
en 124 idiomes.

Confidencial i gratuït.

ANNEX 3: Els 8 punts que has de saber davant d'una agressió sexual.

Ajuntament de Barcelona

NO CALLEM

Barcelona defensa les relacions sexuals lliures i consentides. Si alguna persona t'impedeix la llibertat sexual obligant-te a fer, presenciar o suportar actes que et resulten hostils o degradants, pots denunciar-ho.

INFORMA-TE'NI!

FEBRER 2019

Hi ha 8 punts que has de saber:

- 1** Tant si decideixes denunciar com si no, tens dret a rebre suport i atenció psicològica i mèdica per enfocar, de la manera que tu decideixis, l'agressió que has patit.
- 2** És important acudir a un centre mèdic com més aviat millor a fi de rebre suport emocional pel dany causat i de registrar les proves de l'agressió. Les primeres hores després de l'agressió sexual són crucials per obtenir indicis que garanteixin el resultat òptim de la investigació. I si sospites que l'agressor t'ha subministrat alguna droga o algun tòxic et faran les proves pertinents.
- 3** En els casos de violació i d'agressions sexuals, les úniques proves objectives finalment són les mostres d'ADN. En cas d'abús sexual mitjançant submissió química, les primeres hores són clau per detectar determinades substàncies en el cos de la víctima. Per això et recomanem que no et rentis, et dubtis ni et canvies de roba i que, en cas de violació per via bucal, no ingeris aliments ni begudes abans d'acudir a un centre mèdic.
- 4** El servei mèdic d'urgència de referència a la ciutat de Barcelona és l'Hospital Clínic de Barcelona. Adreça't al seu servei d'urgències: c/ Villarroel, 170, 08036 Barcelona. Telèfon: 932 275 400 (extensió 2137).
- 5** Si ets a l'hospital i decideixes denunciar, el mateix hospital es responsabilitzarà d'enviar el comunicat de lesions al jutjat de guàrdia corresponent i s'encarregarà d'avisar la policia/Mossos d'Esquadra i el o la metge forense. També pots presentar la denúncia directament a la comissaria de policia més propera o al jutjat de guàrdia, en aquest darrer cas hauràs de dur-hi tu l'informe mèdic.
- 6** Si ets a l'hospital i ne vols denunciar, has de saber que el centre mèdic està obligat a informar les autoritats judicials de qualsevol agressió sexual, amb el teu consentiment o sense, però això no implica l'inici d'un procediment judicial.
- 7** La denúncia implicarà l'inici d'un procediment penal contra l'agressor. El procediment penal pot ser dur i no assegura una condemna justa per a l'agressor, però és l'única manera de combatre'l i d'evitar-ne la impunitat.
- 8** A l'hora d'interposar la denúncia, recorda que tens dret a rebre assistència lletrada en les dependències policials i judicials. Et recomanem que la sol·licitis perquè un advocat o una advocada vetllin pel bon funcionament del procés. Disposes també d'entitats jurídiques especialitzades amb una àmplia experiència a tractar casos d'agressió sexual, pots consultar-les al web barcelona.cat/bcnantimasclista.

Ajuntament de Barcelona

NO CALLAMOS

Barcelona defiende las relaciones sexuales libres y consentidas. Si alguien impide tu libertad sexual obligándote a hacer, presenciar o soportar actos que te resultan hostiles o degradantes, puedes denunciarlo.

¡INFORMATE!

FEBRERO 2019

Ocho puntos que debes saber:

- 1** Tanto si decides denunciar como si no, tienes derecho a recibir apoyo y atención psicológica y médica para enfocar, de la forma que tú decidas, la agresión que has sufrido.
- 2** Es importante acudir a un centro médico cuanto antes para recibir apoyo emocional por el daño causado y de registrar las pruebas de la agresión. Las primeras horas después de la agresión sexual son cruciales para obtener indicios que garanticen el resultado óptimo de la investigación. Y si sospechas que el agresor te ha suministrado alguna droga o tóxica, te harán las pruebas pertinentes.
- 3** En los casos de violación y agresiones sexuales, las únicas pruebas objetivas acaban siendo las muestras de ADN. En caso de abuso sexual mediante submisión química, las primeras horas son clave para detectar determinadas sustancias en el cuerpo de la víctima. Por eso, te recomendamos que no te laves, duches o cambies de ropa y que, en caso de violación por vía bucal, no ingieras alimentos ni bebidas antes de acudir a un centro médico.
- 4** El servicio médico de urgencia de referencia en la ciudad de Barcelona es el Hospital Clínic de Barcelona. Dirígete a su servicio de urgencias: Villarroel, 170 (Barcelona 08036), teléfono: 932 275 400 (extensión 2137).
- 5** Si estás en el hospital y decides denunciar, el mismo hospital se responsabilizará de enviar el parte de lesiones al juzgado de guardia correspondiente y se encargará de avisar a la policía o Mossos d'Esquadra y al médico o médica forense. También puedes presentar la denuncia directamente en la comisaría de policía más próxima o en el juzgado de guardia; en este último caso, tendrás que llevar tú el informe médico.
- 6** Si estás en el hospital y no quieres denunciar, tienes que saber que este está obligado a informar a las autoridades judiciales de cualquier agresión sexual, con o sin tu consentimiento, pero eso no implica el inicio de un procedimiento judicial.
- 7** La denuncia implicará el inicio de un procedimiento penal contra el agresor. El procedimiento penal puede ser duro y no asegura una condena "justa" para el agresor, pero es la única forma de combatirlo y evitar su impunidad.
- 8** A la hora de interponer la denuncia, recuerda que tienes derecho a recibir asistencia letrada en las dependencias policiales y judiciales. Te recomendamos que la solicites para que un abogado o abogada vele por el buen funcionamiento del proceso. Dispones también de entidades jurídicas especializadas con una amplia experiencia en agresiones sexuales; puedes consultar el web barcelona.cat/bcnantimasclista.

ANNEX 4: Festes lliures de violències sexual.

https://ajuntament.barcelona.cat/dones/sites/default/files/documents/festes_lliures_de_violencia_sexual_cat.pdf

Recorda que estar sota els efectes de l'alcohol o altres drogues no implica cap invitació a ser agredit/da sexualment.
Una agressió és sempre una agressió i rebràs atenció sense cap valoració ni judici.

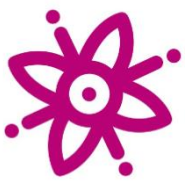
Conserva aquest fullotó per si de cas, tant per a tu, com per a una amiatat.

CSB Consorci Sanitari de Barcelona
Ens públic de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona

FESTES LLIURES DE VIOLENCIA SEXUAL

**Barcelona defensa les relacions
sexuals lliures i consentides.
Qualsevol acte de naturalesa sexual
no consentit és violència sexual
i és un delict.**

Circuit
Barcelona
contra la
Violència
Masclista

Quines són les conseqüències psicològiques de la violència sexual?

Les conseqüències psicològiques de la violència sexual són **molt freqüents** i es poden manifestar, de manera més o menys intensa, a partir del mateix moment del fet o més tard i de forma gradual. Si presents algun d'aquests **síntomes** és recomanable que parlis amb **professionals experts**:

- Reviure la situació viscuda.
- Por i ansietat.
- Sensació d'irrealitat.
- Viure en estat d'alerta permanent.
- Evitació de situacions o pensaments que recorden el fet.
- Tristesa, desànim, ràbia.
- Culpa, vergonya.
- Canvis en el funcionament diari i/o en la teva imatge.
- Abús d'alcohol i altres drogues.

La intervenció des del primer moment et permetrà entendre què t'està passant, disminuirà les seqüeles i afavorirà la recuperació.

Hospital Clínic de Barcelona

Programa de prevenció i intervenció en seqüeles psíquiques a persones que han patit violència sexual. Accés al programa a través del servei d'urgències.

Centre d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva (ASSIR)

Pots contactar amb l'ASSIR del teu CAP per ser atesa per una psicòloga especialitzada.

Servei d'Atenció, Recuperació i Acol·lida (SARA).

Tel. 93 291 59 10. E-mail sara@bcn.cat

Telèfon ICD Contra la violència masclista.

Tel. 900 900 120 —atenció 24 hores—

Què fer si has patit una agressió sexual?

1. Dirigeix-te a un **lloc segur**, lluny de l'agressor i posa't immediatament en contacte amb algú que pugui ajudar-te: amiga/amic, familiar, policia. Si tens lesions, pots trucar al 112.
2. No et banyis ni dutxis i **conserva les proves de l'agressió** (roba, objectes...). No beguis, mengis ni et raspallis les dents i, en la mesura del possible, evita orinar i anar de ventre.
3. En cas que hagi consumit **alcohol o altres drogues**, no et preocupis, et podem atendre i esperar el moment que et trobis en millors condicions per gestionar la teva atenció.
4. Dirigeix-te com més aviat millor al **Servei d'Urgències de l'Hospital Clínic de Barcelona** a fi de rebre l'atenció necessària, prevenir el risc d'embaràs o de malalties de transmissió sexual i obtenir les proves biològiques de l'agressió.
5. El mateix hospital es farà càrrec d'avisar a la metgessa o metge forense. A més, si vols presentar una **denúncia**, també es farà càrrec d'avisar la policia. La denúncia pot implicar l'inici d'un procediment judicial contra la persona agressora. Per més informació sobre els teus drets, pots adreçar-te al telèfon 900 121 884 o a la bústia infovictimedelictes.justicia@gencat.cat de dilluns a divendres de 8 a 22 hores.
6. Els primers dies procura estar acompanyat/da a casa teva o a casa d'un familiar o amig/amica. Quan tinguis l'oportunitat, **escriu o grava el relat** de tot allò que records de l'agressió, amb el màxim detall possible. Això t'ajudarà durant el procés de recuperació i per qualsevol acció legal que decideixis iniciar.
7. Deixa't ajudar i recorda que l'agressió que has patit **no és culpa teva** i que la recuperació serà un procés que necessitarà temps.
8. Si ets una **persona estrangera**, amb documentació o sense, tens dret a l'assistència sanitària d'urgència gratuïta, a disposar d'un intèrpret i a interposar denúncia, si ho decideixes.

Hospital Clínic de Barcelona

Urgències: C/ Villarroel, 170, 08036 Barcelona. Tel. 932 275 400

ANNEX 5: Conductes constitutives d'infracció administrativa.

Les següents conductes són constitutives d'infracció administrativa i es denunciaran per l'article 37.5:

- **Exhibicionisme** obscè davant de persones adultes, sempre que no siguin persones amb discapacitat i necessitades d'atenció especial. Resulta fàcil d'identificar per analogia amb l'exhibicionisme davant de menors, amb l'afegit que davant persones adultes és necessari que hi hagi algun component que doti d'obscenitat l'acte, per tal de diferenciar-lo d'actes de nudisme.
- **Masturbació en espais públics o oberts davant de persones adultes**, sempre que no siguin persones amb discapacitat i necessitades d'atenció especial. Cal entendre en aquest supòsit espai públic com un espai de lliure accés a tothom. S'utilitza el concepte d'espai públic en un sentit ampli.
- **Injúria sexual**. Manifestacions verbals que ofenen la dignitat de les dones i que siguin degradants o humiliants o creïn una situació intimidatòria, hostil ofensiva.
- **Seguiment obscè**. Consisteix en seguir una persona o un grup de persones, de manera puntual, realitzant conductes de caire sexual i obscenes.
- **Captar imatges de parts íntimes**.
- **Acorralament amb finalitat sexual**. Quan una persona o un grup de persones bloquegen o intenten limitar el moviment d'una altra amb finalitat sexual, sempre que aquesta conducta no arribi a ser delictiva.
- **Altres conductes que impliquin vexació sexual**. Implicaria fer passar una persona per una situació humiliant o vergonyosa com a conseqüència d'una conducta de tipus sexual.

Les denúncies per aquests comportaments poden ser iniciades d'ofici, ressenyant la conducta del presumpte infractor, si els cossos de policia han observat directament la comissió de la infracció administrativa, o a requeriment de la pròpia persona agredida / testimoni.

Serà necessari per al curs del procediment administratiu que la persona agredida i agressor estiguin identificats o siguin identificables, i interessant però no imprescindible, incloure-hi la declaració de testimonis (personal itinerant, personal de l'edifici, persones del lloc alienes als fets...) o proves de caràcter audiovisual.

ANNEX 6: Memòria i indicadors

En acabar el servei es lliurarà a l'Ajuntament de Barcelona una memòria amb els indicadors següents:

1. Sexe: Home/Dona/No binari/a
2. Edat (aproximada)
3. Tipus d'atenció realitzada:
 - Informació/ sensibilització
 - Assessorament
 - Intervenció
 - Derivació a altres serveis (policials, de salut,...)
4. Activació protocol (Trucades al 112): Sí/No
5. Breu descripció de la violència reportada:
6. Formes violència:
 - Física
 - Sexual
 - Comentaris, gestos sexuals, exhibicionisme
 - Fregaments o tocaments sexuals sense violència física ni intimidació
 - Intent de violació
 - Violació
 - Psicològica
 - Insultar
 - Floretes i "piropos"
 - Assetjament
 - Econòmica
 - De segon ordre (contra persones que han defensat la dona que ha patit violència)
7. Tipologia:
 - Violència amb agressió física/ Violència amb agressió psicològica (sense agressió física).
 - Amb vulnerabilitat química o sense
8. Agressor:
 - Desconegut
 - Conegut:
 - Parella
 - Exparella
 - Familiar
 - Amic
 - Altres:
9. Nombre d'agressors:

ANNEX 7: Document operatiu davant les punxades en espais d'oci

Document operatiu de la Generalitat de Catalunya, amb indicacions davant de punxades en espais d'oci.

Objectius del document

- Informar. Cal exposar que les punxades no són invencions. Són un fet minoritari però real, i cal que sigui atès amb rigor i sense alarmisme.
- Prevenir i sensibilitzar. Implicar els espais d'oci, les persones properes, i tota la comunitat present en l'espai d'oci. Apel·lar a la cura col·lectiva.
- Detectar i atendre correctament, especialment en l'àmbit sanitari, social i psicològic, i policial, si s'escau.

Informació de partida

El fenomen de les punxades és nou a Catalunya, però ha estat detectat prèviament en altres territoris (Navarra o les Illes Balears) i també en alguns països europeus (el Regne Unit, França o Bèlgica).

Es tracta, fins al moment, de situacions en què hi ha persones que manifesten haver sentit punxades i una simptomatologia compatible amb la inoculació d'alguna substància química que causa marejos. En els casos detectats o denunciats a Catalunya fins el 29 de juliol de 2022, cal tenir en compte que **no s'ha produït cap tipus de fet delictiu posterior**, ja sigui relacionat amb violències sexuals o amb delictes contra el patrimoni, com ara robatoris.

Per tant, no és realista ni prudent relacionar aquests casos amb les violències sexuals amb substàncies inoculades mitjançant una punxada. En tot cas, és important recordar, en relació amb les violències sexuals, que l'alcohol és la droga més usada i vinculada a la majoria de casos per produir submissió química i, per tant, reduir o anul·lar la voluntat de la víctima. Les substàncies per cometre aquests delictes majoritàriament s'usen de forma oportunista (aprofitant una situació de manca de consentiment per ús d'alcohol / drogues de forma voluntària). I molt minoritàriament són usades de forma proactiva (quan la persona que vol cometre el delictes subministra la droga de manera premeditada a la persona a la qual vol agredir o robar).

A Catalunya, segons les dades del servei d'urgències de l'Hospital Clínic de Barcelona (2021):

- L'Hospital Clínic de Barcelona ha atès 468 persones que han patit un episodi de violència sexual.
- En el 30,2% dels casos de dones agredides hi ha indicis de submissió química.
- En els darrers cinc anys s'han atès un total de 2.023 agressions sexuals.

I segons l'informe de l'Observatori Noctàmbul@s (2021):

- El 90% de les agressions van ser comeses sobre dones (de 16 a 25 anys) i el 10% sobre homes.
- El 100% dels agressors van ser homes, el 50% dels quals eren coneguts de les víctimes.

En tot cas, preservar la llibertat i no crear un clima de terror sexual és clau, per això els missatges han de ser informatius, cuidadors i responsables, però no alarmants. Anomenem *terror sexual* quan la informació genera por i acaba per restringir moviments i llibertats pel fet de focalitzar-se en un tipus d'agressió de forma morbosa, assenyalant la víctima i tendint a responsabilitzar-la. Aquest clima no només és revictimitzador, sinó que impedeix l'anàlisi política d'una violència altament tolerada, sobre la base de situar com a individual allò profundament social i comunitari.

Prevenió i sensibilització

La prevenció ha d'interpel·lar tothom, totes les persones implicades en els espais de festa, que han de conèixer la realitat i saber que cal actuar.

- Al públic general, amb la crida a actuar si es veu algun comportament estrany o una situació d'alguna persona perjudicada.
- Al personal dels espais d'oci: per actualitzar formacions i protocols /espais liles.
- Al personal dels serveis vinculats, com ara taxistes, personal de rodalies, ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, metro i nit bus.
- A l'entorn proper de la persona a qui li pot passar: per recolzar, acompanyar, i buscar ajut.
- És important apel·lar a la cura col·lectiva i que quan se surt de festa és important divertir-se i cuidar-se col·lectivament.
- És cert que la majoria d'agressions sexuals es produeixen a dones, però no sempre. Per això es important que si ets un home pensis que a tu també t'hauria pogut passar.

Missatges per al públic en general i les amistats de les persones afectades

- Si veus alguna conducta estranya que et faci sospitar que algú està preparant o usant aquestes vies avisa les persones responsables del local o dirigeix-te al punt lila i explica'ls la situació.
- Si veus alguna persona que no es troba bé, avisa el responsable del local o l'espai lila. En casos d'emergència, truca al 112.
- No la deixis sola. No ens en podem despreocupar. Ens necessitem tots i totes.
- Cal cuidar-nos col·lectivament.

Missatges per a l'entorn i les amistats dels agressors

- Si els teus col·legues fan servir les drogues o l'alcohol per aconseguir apropar-se a noia, no és un joc, és violència, i és un delictes greu. Afronta el teu col·lega. El teu silenci et fa còmplice de la situació.
- Si algun amic manifesta la intenció de fer-ho, explica-li les conseqüències, per a ell, per a tots i, sobretot, per a les noies. Sigues contundent: es una actuació que tu rebutges.

Missatges per als espais d'oci i per al personal que hi treballa, i per al personal de serveis relacionats amb l'oci (taxistes i personal del transport públic)

- Demana a la noia què necessita i com la pots ajudar. Si ella no està en condicions de demanar ajuda, busca les seves amistats.
- Si el lloc on treballes té un protocol per a aquestes situacions, segueix les seves indicacions; si no en tenen o no el coneixes, pots trucar al 900900120, i t'informaran dels passos a seguir.
- Si la noia necessita ajuda mèdica i/o policial amb urgència, truca al 112.
- Cal que la formació en la prevenció de les violències sexuals s'actualitzi i inclogui formació sobre el procediment per injecció.

Detecció i atenció

Missatges per a la persona que ha rebut una punxada

- Fes cas de les teves sensacions. Si notes qualsevol sensació estranya, o si no et trobes bé, demana suport a les amistats o als espais habilitats.
- Evita anar a casa directament i ves a un centre sanitari acompanyada. Allí t'han de fer les proves. És important que hi vagis el més aviat possible.
- En cas d'emergència sanitària o policial truca al 112.
- Per a més informació en situacions de violències masclista truca al 900900120.

Com ha d'actuar un centre sanitari si arriba una persona que ha rebut una punxada

Cal seguir el **protocol de punxada accidental** del seu centre que, en tot cas, ha d'incloure:

- Retirar l'objecte amb el qual s'ha produït la punxada, si encara hi és.
- Rentar la ferida immediatament amb abundant aigua corrent i sabó (no lleixiu), sense refregar la zona contaminada per la punxada i permetent que la sang flueixi lliurement durant 2-3 minuts. Si cal, s'ha d'induir la sagnia pressionant la zona.
- Desinfectar la ferida.

Valorar si cal activar el **protocol de profilaxi postexposició (PPE) al VIH**.

- S'ha de fer durant les primeres 72 hores a partir de l'exposició, ja que després d'aquest període de temps la PPE no es considera efectiva. L'efectivitat de la intervenció és màxima durant les primeres 24 hores.
- L'avaluació del tipus d'exposició s'ha de fer el més aviat possible i ha d'incloure una determinació basal del seu estat serològic, atès que la PPE no està indicada en el cas de les persones que ja presenten la infecció pel VIH.
- Més informació a Profilaxi postexposició no ocupacional al VIH

Cal fer **anàlisi de tòxics** el més aviat possible per detectar substàncies que afecten la consciència i/o anul·len la voluntat de la persona, especialment fàrmacs psicofàrmacs (benzodiazepines), ketamina, GHB o metamfetamines. Preferentment fer la detecció mitjançant una anàlisi de sang. Si la persona hi és reticent, se li pot fer una anàlisi d'orina.

En cas que se sospiti que hi ha hagut una agressió sexual, cal activar el **protocol d'atenció a agressió sexual recent** del centre (més informació a Violències sexuals - Hospital Clínic de Barcelona).

En cas que la persona estigui molt angoixada, doneu-li suport psicològic.

Vinculació, si s'escau, a la xarxa d'atenció a les violències masclistes i LGBTI-fòbiques

Davant de les situacions que hagin pogut provocar un cert temor o angoixa o necessitin d'un espai d'acompanyament, tant perquè s'ha viscut de forma directa com indirecta, es pot fer l'acompanyament i la derivació als serveis d'atenció:

- Telèfon 900900120, telèfon 24 hores, que ofereix informació sobre la xarxa i recursos d'atenció en diversos idiomes. <https://igualtat.gencat.cat/ca/ambits-dactuacio/violencies-masclistes/linia-datencio-contra-la-violencia-masclista-900-900-120-/>
- SIAD. Serveis d'informació i atenció a les dones. Estan repartits per tot el territori. N'hi ha a cada consell comarcal i municipi de més de 20.000 habitants. https://dones.gencat.cat/ca/ambits/violencia_masclista/recursos_atencio/mapa_siad/
- SIE. Serveis especialitzats en l'atenció a les violències masclistes. <https://igualtat.gencat.cat/ca/ambits-dactuacio/violencies-masclistes/serveis-dintervencio-especialitzada-en-violencia-masclista-SIE-/>
- SAI. Serveis d'acompanyament. <https://igualtat.gencat.cat/ca/ambits-dactuacio/lgbti/xarxa-sai/>

Denúncia del fet

Si es tracta de denúncies per violències masclistes, <https://mossos.gencat.cat/ca/temes/denuncies>

Recomanacions

Per als ens locals i comarcals

Si hi ha una incidència particular o elevada en el municipi o la comarca:

- Reforceu la prevenció en els espais d'oci: actualització de protocols, formació a personal, etc.
- Coordineu el treball en xarxa i assegureu-vos que la informació hagi arribat als àmbits de seguretat i salut corresponents.
- Gestioneu la informació amb cura, per tal de no alimentar el terror davant la situació (per exemple, amb tuits o xarxes socials que permeten pocs matisos).

Per als mitjans de comunicació

- Seguiu les recomanacions https://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/mitjans-comunicacio/DIPTIC-DONES-VALENTES_WEB.pdf
- Informeu sense crear alarma social
- Poseu el focus en els agressors, no en les víctimes
- Respecteu els processos i les informacions de caire personal i íntim
- Informeu sobre les estratègies d'apoderament i la resolució

1 d'agost de 2022